

Inspirations materiale til "Livet med demens", Borgercase

Materialer er til dig der underviser.

Målret materialet til din undervisning og fagmål på uddannelsesniveau.

Scene 1: Harald i Køkkenet

Briefing (introduktion)	Scenarie (Visning af film)	Debriefing (Opsamling)	Lærings -aktiviteter
Tema 1: Tegn på demens	Filmscene 1: 0:00 - 1:40		Før eller efter (anbefaling)
<p>Eleverne får kendskab til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De mest almindelige tegn på demens, herunder nedsatte kognitive funktioner. • Observationer – hvad kan jeg se i omgivelserne, personens adfærd, samspil med ægtefælle. <p>Forslag til øvelser:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Quis og byt et demenssymptom 2. Vis/forklar eksempler på hvad du kan observere ved hukommelses-problemer, nedsatte praktiske færdigheder osv... 	<p>Inden filmen: Forklar eleverne omkring brug af VR. Det er vigtigt at de ser sig omkring. De kan med fordel stå op men holde fast i et bord/stol. Det kan være at de reagerer følelsesmæssigt på oplevelsen</p> <p>Opgave: Hvilke tegn på demens og hvilke ressourcer kan du observere hos Harald?</p>	<p>Her kobles observationer med teori:</p> <p>Eksempler på tegn på demens: Hukommelse: svært ved at fastholde information (hvad leder jeg efter) hvor står tingene, glemmer kaffe i filtret Rumlige orientering og sanseindtryk placering af porcelæn på bordet-dække bord, forvirres af at se gennem skabet, Koncentration og opmærksomhed: opdager ikke at der mangler noget på bordet, at der ikke er kaffe i filtret, at mælken står i vindueskarmen. Praktiske færdigheder: kan ikke betjene radioen,</p> <p>Eksempler på ressourcer Styringsfunktioner: tager initiativ, leder, tænder radio, finder ting. Tænkning og problemløsning: forsøger at skrue ned for radioen, Sprog: taler og forstå.</p>	<p>At kompensere for kognitive funktionsnedsættelser:</p> <p>Udvælg nogle af de kognitive problemer, der ses hos Harald.</p> <p>Eleverne arbejder med hvordan de i køkkenet kan kompensere for nedsat hukommelse, koncentration og opmærksomhed.</p> <p>De kan også inddrage andre situationer som påklædning eller bad.</p>

Litteratur:

SSH: Gyldendal 2024 "Personlig hjælp, pleje og omsorg" 2 udg. kap 10.1 "Tidlig opsporing af demens" og 10.5 "Tilgange, metoder og redskaber i plejen"

SSA: Munksgaard: Mødet med borgeren og patienten" 2.udg kap 6 "Personcentreret omsorg" , Munksgaards "Psykisk sygdom og pleje" kap 20 om "observationer ved demens"

Ekstra: Sundhedsstyrelsens håndbog "Personcentreret omsorg i praksis s 10-11. Her kan demensligningen også inddrages s 26-33.

Scene 1: Harald i køkkenet

Briefing (introduktion)	Scenarie (Visning af film)	Debriefing (Opsamling)	Lærings -aktiviteter
Tema 2: Socialpsykologi	Filmscene: 0:00 - 1:40		Før eller efter (anbefaling)
<p>Eleverne får kendskab til personcentreret omsorg:</p> <ul style="list-style-type: none"> kommunikation med personer med demens validering meningsfuld beskæftigelse/stimulerende aktiviteter <p>Forslag til øvelser:</p> <ol style="list-style-type: none"> Beskriv de 5 psykologiske behov i demensblomsten. Find eksempler på/vis hvordan begreberne validering og meningsfuld beskæftigelse kan se ud i praksis. A: lav en aktivitetsanalyse på aktivitet at lave kaffe på en kaffemaskine. Hvilke krav er der fysisk, psykisk og social? 	<p>Inden filmen:</p> <p>Forklar eleverne omkring brug af VR. Det er vigtigt at de ser sig omkring. De kan med fordel stå op men holde fast i et bord/stol. Det kan være at de reagerer følelsesmæssigt på oplevelsen</p> <p>Opgave:</p> <p>Hvad ser du om socialpsykologien i filmen?</p> <p>Fokuser på samspillet med Harald og hans kone. Se på kommunikation, adfærd og kropssprog</p>	<p>Eksempel på observationer:</p> <ul style="list-style-type: none"> Konen tager fat i Harald bagfra og sætter ham til side Irettesætter/korrigerer Harald Taler til ham med ryggen til Påskønner ikke hans initiativ og handlinger Harald mister identitet når han ikke imødekommes på de psykologiske behov. 	<p>Opgave:</p> <p>Hvad kan du vejlede Haralds kone til at gøre, så hun i samspillet kan dække Haralds behov? (jævnf. Blomsten, validering, kommunikation)</p> <p>Hvordan vil Haralds kone kunne igangsætte, kommunikerer og støtte Harald under aktiviteten at lave kaffe?</p> <p>Eksempler på vejledning af Haralds kone.</p> <p>Meningsfuld beskæftigelse/aktivitet – hjælpe med morgenmad, vejlede ham, indrette hjemmet</p> <p>identitet – tale med ham om fortiden, knytte tråde dertil (reminiscens)</p>

			<p>- Validere Haralds oplevelser ja sikke da en larm – prøv den her knap på radioen. Inklusion og tilknytning: brug kommunikationsteknikker så Harald føler sig anerkendt. Værdsætte hans initiativer</p>
<p>Litteratur: SSH: Gyldendal 2024 "Personlig hjælp, pleje og omsorg" 2 udg., kap 10.1 "Tidlig opsporing af demens" og kap 10.2 "Personcentreret omsorg" SSA: Gyldendal 2023: Mødet med borgeren og patienten" 2. udg. kap 6 "Personcentreret omsorg ; Munksgaards "Psykisk sygdom og pleje" kap 20 om "Personcentreret omsorg med fokus på kommunikation" og om "validering" Ekstra: Sundhedsstyrelsens håndbog "Personcentreret omsorg i praksis "Demensligningen" og "Behovsblomsten" s 26-40.</p>			

<i>Scene 2: Harald på badeværelset</i>			
Briefing (introduktion)	Scenarie (Visning af film)	Debriefing (Opsamling)	Lærings -aktiviteter
Tema: Praktisk færdigheder	Filmscene 2: 1:40 – 4:04		Før eller efter (anbefaling)
<p>Eleverne får kendskab til:</p> <ul style="list-style-type: none"> De mest almindelige tegn på demens, herunder nedsatte praktiske færdigheder (Apraksi) og sanseforstyrrelse (perceptionsforstyrrelser). Observationer – hvad kan jeg se i omgivelserne, personens adfærd, samspil med fagperson. <p>Forslag til øvelse:</p>	<p>Under filmen – særligt fokus på tegn på demens. Opgave: 1. Hvilke tegn på demens og hvilke ressourcer kan du observere hos Harald?</p>	<p>Her kobles observationer med teori: Eksempler på tegn på demens: Hukommelse: husker ikke hvad han skal, at han har fået vasket hår, rækkefølge i påklædning Rumlig orientering og sanseindtryk: vender tøjet forkert (trøje og sokker), føler ubehag fordi håret er vådt Koncentration og opmærksomhed: opdager ikke at tøjet sidder forkert, tager sko på når han ser dem (impulspræget).</p>	<p>Lad eleverne bruge teknikkerne fra guidning og evt også Marte Meo med at benævne hvad man gør og værdsætte personens initiativer. Opgaven: Gengiv scenen fra badeværelse: Anvend guidning og/eller Marte Meo som metode.</p>

<ol style="list-style-type: none"> 1. Guide:(facilitere verbalt eller fysisk) faciliter fysisk hinanden til at hælde et glas vand op, 2. faciliter verbalt til af tage en trøje/jakke på. Fokus er på oplevelsen af, hvordan det er at guide og at blive guide 		<p>Praktiske færdigheder: kan ikke tage tøjet på selvstændigt,</p> <p>Eksempler på ressourcer</p> <p>Styringsfunktioner: tager initiativ til at tage sko på, hjælper spontant til med tøjet.</p> <p>Tænkning og problemløsning: skal vi ud og gå – koder sko og gåtur sammen</p> <p>Sprog: taler og forstå, sætter ord på oplevelser -mit hår er vådt</p>	
<p>Litteratur</p> <p>SSH: Gyldendal 2024 "Personlig hjælp, pleje og omsorg" 2 udg. Kap 10.1 "Tidlig opsporing af demens" 10.2. "Personcentreret omsorg" og 10.5 "Tilgange, metoder og redskaber i plejen"</p> <p>SSA: Gyldendal 2023: Mødet med borgeren og patienten" 2.udg kap 6 "Personcentreret omsorg; Munksgaards "Psykisk sygdom og pleje" kap 20 om "Personcentreret pleje og omsorg med fokus på kommunikation og på fysisk pleje og praktisk hjælp".</p> <p>Ekstra: Sundhedsstyrelsens håndbog "Personcentreret omsorg i praksis. Støttende socialpsykologi s 48-50; Marte Meo s 55; Demensligningen s 29".</p>			

Scene 3: Harald får besøg af sin datter

Briefing (introduktion)	Scenarie (Visning af film)	Debriefing (Opsamling)	Lærings -aktiviteter
<p>Tema 4: Psykosociale samspil, borger og pårørendes perspektiv og reminiscens</p>	<p>Filmscene 3: 4:04-5:18</p>		<p>Før eller efter (anbefaling)</p>
<p>Eleverne får kendskab til</p> <ul style="list-style-type: none"> • Borgerens subjektive oplevelser (oplevelse af at være i borgerens sko) I opsamling trænes 	<p>Opgave:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvilke hallucinationer ser Harald? Og hvordan reagere han på dem. 	<p>Her kobles observationer med teori:</p> <p>Hallucination. Hører og ser børn, genkender søsteren Lotte</p> <p>Perspektivskifte:</p>	<p>Opgave:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvordan kunne den sundhedsfaglige person støtte Harald og Louise i at "Nå hinanden"? 2. Hvad vil du vejlede Louise til næste gang hun

<p>perspektivskifte og håndtering af hallucinationer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Observationer – hvad kan jeg se i omgivelserne, personens adfærd, samspil med pårørende. <p>Forslag til øvelser:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvad er en hallucination? Film fra ULCA om hallucinationer og håndtering af dem eller case fra Håndbogen "Personcentreret omsorg i praksis" s 19- 20 2. Giv eksempler på typiske hallucinationer. 3. Håndtering af hallucinationer. Hvad skaber hallucinationen og hvordan skal vi håndtere den. 	<p>2. Hvad oplever Haralds datter? Og hvordan reagerer hun i samspillet.</p>	<p>Harald glæde og forventning til at skulle møde sin søster. Frustration over ikke at kende de personer som henvender sig til ham.</p> <p>Louise (datteren) skuffelse, sorg og frustration over ikke at blive genkendt. Kommer med gode intentioner -fotoalbum, men føler sig afvist/opgivende. Står passiv, afventende.</p> <p>Forslag til indsats: Validering af følelser hos både Harald og Louise. Evt. med udgangspunkt i Tom Kitwoods behovsblomst. Tage udgangspunkt i reminiscens (livshistorie). Vejlede Louise til at møde Harald i hans oplevelser.</p>	<p>oplever, at Harald er hallucineret?</p>
<p>SSH: Gyldendal 2024 "Personlig hjælp, pleje og omsorg" 2 udg. Kap 10.1 "Tidlig opsporing af demens", kap 10.3 "Pårørende til den demensramte" og kap 10.5 "Tilgange, metoder og redskaber i plejen"</p> <p>SSA: Gyldendal 2023: Mødet med borgeren og patienten" 2.udg kap 6 "Personcentreret omsorg "; Munksgaards "Psykisk sygdom og pleje" kap 20 om "Personcentreret omsorg med fokus på "kommunikation"; "validering"; "reminiscens" og "pårørende og deres udfordringer"</p> <p>Ekstra: Sundhedsstyrelsens håndbog "Personcentreret omsorg i praksis" fortælling om Peter side 19-12 og "VIPS og perspektivskifte" s 42-47</p>			

Scene 4: Harald leder efter toilettet

Briefing (introduktion)	Scenarie (Visning af film)	Debriefing (Opsamling)	Lærings -aktiviteter
Tema 5: Tegn på demens og ressourcer, demensvenlige hjem	Filmscene 4: 5:18 – 5:57		Før eller efter (anbefaling)
<p>Eleverne får kendskab til:</p> <ul style="list-style-type: none"> De mest almindelige tegn på demens, herunder Rummelig orientering og styringsfunktioner. Observationer – hvad kan jeg se i personens adfærd i samspil med omgivelserne <p>Forslag til øvelser:</p> <ol style="list-style-type: none"> Refleksion over hvilke tegn i omgivelserne gør at vi kan finde rundt? Eks se hvor toilettet er? Hvad er et demensvenligt hjem – se i katalog fra Ålborg kommune. Find en god ide og fremlæg. 	<p>Opgave:</p> <ol style="list-style-type: none"> Hvilke tegn på demens og hvilke ressourcer kan du observere hos Harald? 	<p>Her kobles observationer med teori:</p> <p>Haralds ressourcer: Kan mærke at han skal på WC, kender opgave, leder efter badeværelset, kan italesætte sit behov.</p> <p>Tegn på demens: åbner alle døre leder usystematisk hørehallucineret (børnelatter)</p> <p>Indsats: Betydning af at kompensere for neurologisk forfald, via indretning og socialpædagogisk indsats der opfylder Haralds psykologiske behov (blomsten), f.eks. meningsfuld beskæftigelse, identitet og inklusion</p> <p>Demensvenligt hjem: kontraster der fremhæver eks. skilte på døren, belysning- lys tændt på badeværelset om aftenen, få ting fremme- orden og struktur</p>	<p>Opgave: Hvordan vil du støtte Harald i at finde toilettet? Illustrer hvordan et demensvenligt kan se ud?</p>
<p>SSH: Gyldendal 2024 "Personlig hjælp, pleje og omsorg" 2 udg. Kap 10.2 "Personcentreret omsorg", Kap 10.5 "Tilgange, metoder og redskaber i plejen" kap10.4 " Det gode liv med demens".</p> <p>SSA: Gyldendal 2023: Mødet med borgeren og patienten" 2.udg kap 6 "Personcentreret omsorg" og Kap 7.1-4 "Samarbejdet med de pårørende". Munksgaards "Psykisk sygdom og pleje" kap 20 om "observationer ved demens"</p> <p>Ekstra: Sundhedsstyrelsens håndbog "Personcentreret omsorg i praksis "Demensligningen" og "Behovsblomsten" s 26-40</p>			

"Demensvenligt hjem – inspiration til indretning af din bolig og hverdag" – udgivet af Ålborg kommune/ videnscenter for demens Ålborg 2018

Scene 5: Harald i haven

Briefing (introduktion)	Scenarie (Visning af film)	Debriefing (Opsamling)	Lærings -aktiviteter
Tema 6: Borger og pårørendes perspektiv, velfærdsteknologi – hvad kan hjælpe	Filmscene 5: 5:57- 6:55		Før eller efter (anbefaling)
<p>Eleverne får kendskab til:</p> <ul style="list-style-type: none"> Borgerens og den pårørendes subjektive oplevelser (oplevelse af at være i borgerens/pårørendes sko) I opsamling trænes perspektivskifte og vejledning af pårørende. Observationer – hvad kan jeg se i omgivelserne, personens adfærd, samspil med pårørende. <p>Forslag til øvelser</p> <ol style="list-style-type: none"> Hvordan kan demenssygdommen påvirke den pårørendes livssituation: Film med pårørende fra Grib om livet. <p>Hvilken velfærdsteknologi henvender sig til demente? Se Nationalt Videnscenter for Demens</p>	<p>Opgave:</p> <ol style="list-style-type: none"> Hvad oplever Harald i filmklippet? Hvad oplever Haralds kone? 	<p>Her kobles observationer med teori: Hvad oplever Harald? Går rundt og leder efter et eller andet Tænkning og problemløsning – påklædning Rummelig orientering/ hukommelse - leder efter noget.</p> <p>Pårørendes perspektiv. Rolle i forhold til Harald? Døgnvagt, støtteperson, grænsesætter.... Konsekvenser for ægtefælle i dagligdagen? Hvilke bekymringer tror I fylder for ægtefællen? Hvor længe kan jeg holde til det her, hvem kan hjælpe mig?</p> <p>Indsats i forhold til pårørende: Tryghedsteknologier Støtteforanstaltninger – aflastning Pårørende tilbud</p>	<p>Opgave: Hvad vil din indsats være i forhold til at støtte Harald og hans kone i denne konkrete situation?</p>

5.08.2024

SSH: Gyldendal 2024 "Personlig hjælp, pleje og omsorg" 2 udg. Kap 10.2 "Personcentreret omsorg", Kap 10.5 "Tilgange, metoder og redskaber i plejen" kap10.3 "Pårørende til den demensramte".

SSA: Gyldendal 2023: Mødet med borgeren og patienten" 2.udg Kap 6 "Personcentreret omsorg" og Kap 7.1-4 Samarbejdet med pårørende" Munksgaards "Psykisk sygdom og pleje" kap 20 om "Pårørende og deres udfordringer", kap 14 om "Pårørendes roller og deres belastninger"

Ekstra: Nationalt videnscenter for demens – værktøjskassen "[at være pårørende](#)"